

ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
ตามความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์ในภาคใต้

นายณัทพงศ์ ไผทรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-294-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018060

I15221532

DESIRABLE CHARACTERISTICS OF ASSISTANT ADMINISTRATORS FOR
BUSINESS AFFAIRS IN LARGE SECONDARY SCHOOLS AS EXPECTED
BY ADMINISTRATORS AND TEACHERS IN SOUTHERN REGION

Mr. Nathpong Phatairat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-294-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ตามความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์ในภาคใต้
โดย	นายฉัทพงศ์ ไผทรัตน์
ภาควิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรนิกา คุปรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... *ดร.ฉัทพงศ์* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยภักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *ดร.อมรชัย* ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันติเมธ)

..... *ดร.พัชรนิกา* อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรนิกา คุปรัตน์)

..... *ดร.สนานจิต* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิต สุคนธทรัพย์)

ฉันทพงษ์ ไผทรัตน์ : ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดใหญ่ ตามความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์ในภาคใต้ (DESIRABLE CHARAC-
TERISTICS OF ASSISTANT ADMINISTRATORS FOR BUSINESS AFFAIRS IN LARGE
SECONDARY SCHOOLS AS EXPECTED BY ADMINISTRATORS AND TEACHERS IN
SOUTHERN REGION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ณัฐนิภา กุปรัตน์, 109 หน้า.
ISBN 974-581-294-3

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหาร
ฝ่ายธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ตามความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์ในภาคใต้ ผู้ตอบ
แบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์จากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคใต้ จำนวน 45 โรงเรียน
ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 167 คน และอาจารย์จำนวน 309 คน แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
สอบถามลักษณะของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการ 2 ด้าน คือ คุณลักษณะส่วนบุคคล และวิชาชีพ

ผลการวิจัย พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับลักษณะที่
พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก การ
เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับลักษณะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลมีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับลักษณะด้าน
วิชาชีพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C342096 : MAJOR ADMINISTRATION
KEY WORD : BUSINESS AFFAIRS/SECONDARY SCHOOLS

NATHPONG PHATAIRAT : DESIRABLE CHARACTERISTICS OF ASSISTANT ADMINISTRATORS FOR BUSINESS AFFAIRS IN LARGE SECONDARY SCHOOLS AS EXPECTED BY ADMINISTRATORS AND TEACHERS IN SOUTHERN REGION. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. NATHNIPA COOPARAT, Ph.D., 109 PP. ISBN 974-581-294-3

The purpose of this research was to study and compare the desirable characteristics of assistant administrators for business affairs in large secondary schools as expected by administrators and teachers in southern region. The study sample consisted of 167 administrators, and 309 teachers who were answered from all the 45 large secondary schools in southern region. The questionnaire form used in this research was divided according to the 2 qualifications of assistant administrators, namely; personal characteristics, and professional characteristics.

The results of the research indicated that the arithmetic mean of the desirable characteristics of assistant administrators for business affairs in both qualifications was within the range of which was considered to be at high level. In comparison of the expectation of administrators and teachers concerning personal characteristics, it was a significant difference at the .05 level. While the expectation of administrators and teachers concerning professional characteristics was no significant difference.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา N. Cooparat
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คูปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้ความเอาใจใส่ดูแล ช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ ดร.อาคม จันทสุนทร อาจารย์วีระ บุญชนะนิเวศ อาจารย์สุภาวงศ์ เขียวหวาน และอาจารย์อิสระ กิ่งแก้ว ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ศาสตราจารย์ประคอง กรรณสูต ที่กรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถิติเพื่อการวิจัย และ อาจารย์รุ่งโรจน์ ชีระอัมพรพันธ์ อาจารย์นวลน้อย ชีระอัมพรพันธ์ ที่กรุณาจัดการให้เครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ให้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยเหลือให้กำลังใจการทำวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บิดามารดา คุณหญิง กาญจนา ณ ระนอง อาจารย์สุจิตรา ไผทรัตน์ คุณนิชาภัทร ไผทรัตน์ คุณฉัตรินทร์ ไผทรัตน์ และทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำ ตลอดจนผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคใต้ ที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ฉันทพงศ์ ไผทรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมุติฐานของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ของการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	5
2. บรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	8
แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
3. วิธีดำเนินการวิจัย	48
ประชากร	48
กลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม .	56
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคาดหวังของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการ	59
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
สรุปผลการวิจัย	83
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะ	92
รายการอ้างอิง	94
ภาคผนวก	99
ประวัติผู้เขียน	109

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามโรงเรียน ...	49
2	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง	53
3	แสดงสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	56
4	แสดงสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุราชการ	57
5	แสดงสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน	58
6	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคาดหวังของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับบุคลิกภาพ	60
7	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคาดหวังของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำ	61
8	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคาดหวังของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์	63
9	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคาดหวังของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับความประพฤติ	65
10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคาดหวังของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการ ด้าน คุณลักษณะส่วนตัว	67
11	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคาดหวังของ ผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว	68
12	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคาดหวังของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการ	72
13	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคาดหวังของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับประสบการณ์	74
14	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคาดหวังของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน	76

ตารางก

หน้า

15	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคาดหวังของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการ ด้าน วิชาชีพ	78
16	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคาดหวังของ ผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการ ด้านวิชาชีพ	79
17	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคาดหวังของผู้บริหาร และอาจารย์ เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการ ด้าน คุณลักษณะส่วนตัวและด้านวิชาชีพ	82